

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ЗЕМЛЕРОБСТВА, ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету агротехнологій

 А.В. Дробітько

“20” червня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

 Д.В. Бабенко

“20” 06 2019 р.

Завідувач аспірантурою

 О. М. Кушнар'ова

“19” 06 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з педагогічної практики
для здобувачів ступеня доктора філософії
на третьому освітньо-науковому рівні
денної форми навчання на 2019-2020 навчальний рік

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Наукова спеціальність 201 «Агрономія»

Кваліфікація – доктор філософії

Кафедра землеробства, геодезії та землеустрою

Семестр 6

Всього годин 120 год./4,0 кред.

з них:

практичних занять 100 годин / 3,34 кред.

самостійна робота 10 годин / 0,33 кред.

консультації 10 годин / 0,33 кред.

Залік у 6 семестрі

МИКОЛАЇВ
2019

Програма відповідає вимогам підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому освітньо-науковому рівні.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри землеробства, геодезії та землеустрою факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 10 від «07» червня 2019 року.

Завідувач кафедри
д-р. с.-г. наук, професор

В. В. Гамаюнова

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 11 від 13 червня 2019 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. с.-г. наук, доцент

Т. М. Манушкіна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма з педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 «Агронімія» регламентує форми, організацію, здійснення та захист проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому освітньо-науковому рівні.

Практика організовується та проводиться відповідно до вимог п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті», «Положення про педагогічну практику аспірантів у Миколаївському національному аграрному університеті».

1.2. Педагогічна практика є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі та являє собою вид практичної діяльності аспірантів по здійсненню навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу з дисциплін, здобуття вмінь і навиків практичної викладацької діяльності.

Об'єктом практики є науково-педагогічна діяльність у вищому навчальному закладі, а **предметом** – закономірності, прийоми, способи, методи та засоби науково-педагогічної діяльності, зумовлені її цілями, завданнями і змістом.

1.3. У системі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії наук практика виконує наступні **функції**:

- розвивальну;
- адаптаційну;
- навчально-виховну;
- діагностичну.

1.4. Основними умовами ефективності практики є: теоретична обґрунтованість, освітній і виховний характер, комплексний підхід до змісту та організації.

1.5. Загальний обсяг педагогічної практики складає 4 кредити ЄКТС (120 годин) у шостому семестрі навчання.

1.6. Організатором педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

2. ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1 У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи: навиками структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних задач; методами та засобами складання задач, вправ, тестів з різних тем, усного та письмового переказу предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями.

2.2 У процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути сформовані вміння поставити навчально-виховну мету, вибору типу, виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів та слухачів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.3 У ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1 Загальний обсяг педагогічної практики складає 120 годин, у тому числі:

3.1.1 100 годин аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних занять, відвідування та аналіз занять, відвідування консультацій, керівництво різними видами практик студентів та стажування слухачів);

3.1.2 10 годин – самостійна робота (навчально-методичної робота підготовка до занять); 10 годин – консультації.

3.2 Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

4. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

4.1 Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

4.2 Вивчення досвіду викладання провідних викладачів університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

4.3 Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

4.4 Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

4.5 Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів.

4.6 Індивідуальна робота зі слухачами та студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА

6.1 Аспірант спільно з науковим керівником обирає строки проходження практики на одному з курсів навчання в аспірантурі (але не раніше другого курсу), залежно від індивідуального рівня педагогічної та наукової підготовки, плану роботи над дисертаційним дослідженням тощо.

6.2 Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатися до наукового керівника, завідувача кафедри, завідувача аспірантурою та докторантурою; вносити пропозиції з удосконалення організації практики.

6.3 Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.4 Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.5 Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.6 Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно з Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженого

Постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 309, підлягає відрахуванню.

6.7 Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

6.1 За підсумками проходження педагогічної практики аспірант представляє на кафедру:

6.1.1 загальний звіт про проходження практики (ПІБ практиканта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний деканом факультету (додаток 1);

6.1.2 відгук наукового керівника про проходження практики (додаток 2);

6.1.3 витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту.

6.2 Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

6.3 Звіт та витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту подаються аспірантом до відділу аспірантури та докторантури; зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України « Про вищу освіту» .
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015 р. № 1151.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344.
6. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266.

Рекомендована література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
2. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи: навч. посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І. Філософія та методологія науки: підручник. Київ : Київський університет, 2008. 223 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Київ : Знання, 2005. 486с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи / За ред. В. І. Лозової. Харків: ОВС, 2006. 496 с.

7. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи. Київ: НПУ, 2003. 267 с.
8. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
9. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. С. 5–105.
11. Педагогіка вищої школи / за ред. З.Н. Курлянд. Київ: Знання, 2005. 399 с.
12. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
13. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: практикум: навч. посіб. Київ : Каравела, 2008. 335 с.
14. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : (бібліотека з освітньої політики) / [Під ред. О. В. Овчарук]. – К. : М-во освіти і науки України, 2004. – С. 16–26.
15. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса: СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
16. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dmeti.dp.ua/file/kdoczn_10892.pdf
17. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ : Вища школа, 2005. 240 с.
18. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : Підручник. Київ : Знання, 2007. 317 с.
19. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2006. 352 с.
20. Цокур О. С. Педагогіка вищої школи. Вип. 2. Педагогічний менеджмент: навчально-методичний посібник. Одеса: «Юридична літ-ра», 2002. 68 с.
21. Чернілевський Д. В., Томчук М. І. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. Вінниця: Війн, соц.-екон. ін.-тут Ун-ту "Україна", 2006. 402 с.

Інформаційні ресурси

1. Болонська декларація [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
3. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvzv.doc
5. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistu-vishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>
6. Сайт «Аспірант України» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/>
7. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості, %20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf)

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Звіт
з педагогічної практики
аспіранта

(кафедра)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Декан факультету _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Науковий керівник: П.І.Б.

Період проходження: день/місяць – день/місяць рік

Загальний обсяг годин:

План проходження практики

Зміст роботи	День				
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану стажування					
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Другий тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів					
Індивідуальна робота зі слухачами та студентами					
Третій тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів					
Індивідуальна робота зі слухачами та студентами					
Четвертий тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

Сітка проведених занять

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів.

6. Індивідуальна робота зі слухачами та студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

Дата _____ Підпис _____

ВІДГУК

про результати проходження педагогічної практики
аспірантом _ - року навчання спеціальності _____

ПРІЗВИЩЕ Ім'я По батькові _____

Примірний перелік питань, що висвітлюються у відгуку:

- відповідність кваліфікації;
- прагнення до підвищення професійного рівня;
- вміння не розголошувати довірені відомості;
- дотримання прийнятих норм поведінки;
- особистісні якості (працездатність, вміння навчатися, почуття відповідальності,
- комунікативні навички, стресостійкість, лідерські якості тощо);
- висновки із пропозиціями, оцінкою й критичними зауваженнями.

Науковий керівник

(вчений ступінь, вчене звання) (Підпис) І.Б. Прізвище

Дата